

NÁZEV MATERIÁLU	Návrh Koncepce výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí na léta 2016 až 2025
Č. J.	GŘ/46/SHP/2016
DATUM ZPRACOVÁNÍ	3. 5. 2016
KONTAKTNÍ OSOBA	Ing. Jan Proksch
TELEFON	225 279 205
E-MAIL	jproksch@spcr.cz

Návrh Koncepce VaV MŽP Svaz vítá jako posílení efektivity podpory VaVal z toho pohledu, že Ministerstvo životního prostředí má v oblasti své působnosti představu, jaký výzkum chce podporovat a čeho chce dosáhnout. V materiálu se však objevují snahy rozbít dosavadní centralizaci podpory VaVal skrze Technologickou agenturu ČR. Navrhujeme proto, aby byla koncepce podle níže uvedených připomínek upravena.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Záměr znovuposkytovatelské role MŽP jde proti reformě VaVal a snaze snížit “roztržitost systému”, která je zmiňována panem mpř. Bělobrádkem a jeho úřadem a která je důvodem pro vytvoření nového ministerstva pro VaV.

Koncepce není v souladu s usnesením vlády k prioritám orientovaného výzkumu, jak je uvedeno v důvodu předložení a v předkládací zprávě. Vzhledem k tomu, že reformou VaVal přestala být podpora VaVal v oblasti životního prostředí financována z kapitoly MŽP, nelze se odkazovat na příslušné usnesení vlády. To, že MŽP bude poskytovatelem podpory VaVal, není uvedeno v nové Národní politice VaVal, která jediná by mohla být zdrojem změn.

Zásadní připomínka

2. V předkládací zprávě se uvádí, že podpora výzkumu v oblasti ŽP je od roku 2012 zajišťována zejména prostřednictvím TA ČR. Tak se uvádí i v celém dokumentu. Toto konstatování je věcně správné v tom smyslu, že TA ČR vznikla proto, aby realizovala podporu VaVal ve stanovených oblastech, témata ochrany životního prostředí jsou však poměrně rozsáhle obsažena také v programech Ministerstva vnitra, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství, a to podle působnosti těchto resortů v oblastech stanovených Národními prioritami orientovaného výzkumu. V materiálu rovněž není nijak diskutována (až na jednu zmínku) role Grantové agentury ČR při podpoře základního orientovaného výzkumu v oblasti životního prostředí, resp. Věd o Zemi.

Zásadní připomínka

3. Deklarace o motivování organizací prostřednictvím MŽP k tomu, aby se zapojovaly i do jiných forem výzkumu než jsou v předkládací zprávě uvedeny, ukazuje, že MŽP jde zejména o resortní organizace. Ovšem programy účelové podpory – z díkce všech strategických dokumentů VaVal – nejsou určeny k podpoře resortních organizací, nýbrž k rozvoji výzkumu v dané oblasti. Naprostou většinu organizací, které se zabývají výzkumem v oblasti věd o Zemi

a v ochraně životního prostředí (zejména vysoké školy, ústavy AV ČR atd.) MŽP motivovat nemůže. Zároveň je z textu zřejmé, že by programem účelové podpory MŽP rádo pomohlo zejména svým resortním organizacím, což je v rozporu se zněním zákona 130/2002 Sb., o organizaci transparentních a neovlivněných soutěží.

Zásadní připomínka

4. V koncepci jsou uvedeny všechny organizace zřízené MŽP. Z nich ovšem jsou výzkumnými organizacemi pouze VÚV T.G.M., VÚKOZ, ČGS a Cenia. Zařazení ČHMÚ mezi výzkumné organizace na seznam vedený RVVI je sice možné, ovšem pro poskytovatele právně nezávazné a dle v současné době platné definice výzkumné organizace také toto není věcně správné – primárním smyslem činnosti ČHMÚ je odborná podpora státní správy, nikoliv výzkum. Poskytovatel, který by ČHMÚ přiznal 100% státní podporu se tak vystavuje riziku sankcí z nesprávně přiznané veřejné podpory. Všechny další organizace zřízené MŽP jsou z hlediska zákona 130/2002 Sb., podniky a jako podniky se dosud mohly účastnit projektů výzkumu. V materiálu chybí analýza, v kolika případech tak učinily a v jakém procentu byly úspěšné.

Zásadní připomínka

5. Konstatování, že dlouhodobě nejsou naplňovány potřeby výzkumu v oblasti životního prostředí, jsou velmi vágní a nejsou doloženy odpovídajícími údaji. Přiložená analýza je zcela chybná. Naopak z analýzy údajů v ISVaV vyplývá, že životní prostředí je financováno v současnosti více než dříve.

Zásadní připomínka

6. V koncepci se navrhuje, aby prostředky pro účelovou podporu VaVal pro ŽP byly alokovány již od roku 2018. Toto není podle zákona 130/2002 Sb. možné, protože přidělení prostředků do rozpočtu lze pouze na základě vládou schváleného programu, což v současné době MŽP nemá. Pokud bude vládě v letošním roce předložen a do konce roku schválen resortní program účelové podpory, je možné rozpočtovat finanční prostředky od roku 2019.

7. Není jasné, z čeho vychází odhad 5 mil. Kč na zajištění soutěží. Jak byly nanormovány tyto prostředky?

Zásadní připomínka

8. Zdůvodnění výše institucionální podpory je velmi problematické. To, že MŽP kdysi poskytovalo institucionální podporu v určité výši, není důvodem pro vyšší podpory v dalších letech, neboť podpora organizací je založena na hodnocení jejich výsledků. Výsledky resortních výzkumných organizací zde nejsou zhodnoceny a není uvedeno, v čem spočívá kvalita organizací, která by vedla k vyšší institucionální podpoře.

Zásadní připomínka

9. Zcela věcně nesprávné je konstatování, že „předkládaný materiál nemá další dopady na veřejné rozpočty, nevyvolává nároky na zvýšení výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj ani jiných veřejných rozpočtů“. Naopak by mělo být uvedeno, o jaký roční objem finančních prostředků se zvyšuje rozpočet na VaVal tím, že má vzniknout poskytovatelská role MŽP. Nelze očekávat, že MŽP bude poskytovatelem pouze vnitřním přerozdělením finančních

prostředků i lidských zdrojů uvnitř systému VaVal, a to vzhledem ke způsobu, kterým jsou alokovány jak prostředky institucionální, tak účelové podpory. Také získání personálních kapacit je vázáno služebním zákonem, tedy poměrně složitou a zdůvodněnou procedurou.

Zásadní připomínka